

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

prātaḥ prabuddhānāṃ paurāṇāṃ vilāpō nirāśānāṃ ca tēṣāṃ
nagarē nivartanam

prabhātāyāṃ tu śarvaryāṃ
paurāstē rāghavaṃ vinā |
śōkōpahataniścēṣṭā
babhūvurhatacētasah ॥ 2.47.1 ॥

śōkajāśruparidyūnā
vīkṣamāṇāstatastataḥ |
ālōkamapi rāmasya
na paśyanti sma duḥkhitāḥ ॥ 2.47.2 ॥

tē viśādārtavadanā
rahitāstēna dhīmatā |
kṛpaṇāḥ karuṇā vācō
vadanti sma manīṣiṇaḥ ॥ 2.47.3 ॥

dhigastu khalu nidrāṃ tām
yayāpahatacētasah |

nādyā paśyāmahē rāmaṃ
 pṛthūraskaṃ mahābhujam || 2.47.4 ||

kathaṃ rāmō mahābāhuḥ
 sa tathāvitathakriyaḥ |
 bhaktaṃ janamabhityajya
 pravāsaṃ tāpasō gataḥ || 2.47.5 ||

yō naḥ sadā pālayati
 pitā putrānivaurasān |
 kathaṃ raghūṇāṃ sa śrēṣṭha -
 styaktvā nō vipinaṃ gataḥ || 2.47.6 ||

ihaiva nidhanaṃ yāma
 mahāprasthānamēva vā |
 rāmēṇa rahitānāṃ nō
 kimarthaṃ jīvitaṃ hitam || 2.47.7 ||

santi śuṣkāṇi kāṣṭhāni
 prabhūtāni mahānti ca |
 taiḥ prajvālya citāṃ sarvē
 praviśāmō'thavā vayam || 2.47.8 ||

kiṃ vakṣyāmō mahābāhu -
 ranasūyaḥ priyaṃvadaḥ |
 nītaḥ sa rāghavō'smābhi -
 riti vaktuṃ kathaṃ kṣamam || 2.47.9 ||

sā nūnaṃ nagarī dīnā
 dṛṣṭvāsmān rāghavaṃ vinā |

bhaviṣyati nirānandā

sastrībālavayō'dhikā || 2.47.10 ||

niryātāstēna vīrēṇa

saha nityaṃ mahātmanā |

vihīnāstēna ca punaḥ

kathaṃ drakṣyāma tāṃ purīm || 2.47.11 ||

itīva bahudhā vācō

bāhumudyamya tē janāḥ |

vilapanti sma duḥkhārtā

hṛtavatsā ivāgryagāḥ || 2.47.12 ||

tatō mārgānusārēṇa

gatvā kiñcit tataḥ kṣaṇam |

mārganāsād viṣādēna

mahatā samabhiplutāḥ || 2.47.13 ||

rathamārgānusārēṇa

nyavartanta manasvinaḥ |

kimidaṃ kiṃ kariṣyāmō

daivēnōpahatā iti || 2.47.14 ||

tadā yathāgatēnaiva

mārgēṇa klāntacētasāḥ |

ayōdhyāmagaman sarvē

purīm vyathitasajjanām || 2.47.15 ||

ālōkya nagarīm tāṃ ca

kṣayavyākulamānasāḥ |

āvartayanta tē'srūṇi
nayanaiḥ śōkapīḍitaiḥ || 2.47.16 ||

ēṣā rāmēṇa nagarī
rahitā nātisōbhatē |
āpagā garuḍēnēva
hradāduddhṛtapannagā || 2.47.17 ||

candrahīnamivākāśaṃ
tōyahīnamivārṇavam |
apaśyan nihatānandaṃ
nagaraṃ tē vicētaśaḥ || 2.47.18 ||

tē tāni vēśmāni mahādhanāni
duḥkhēna duḥkhōpahatā viśantaḥ |
naiva prajagmuḥ svajanaṃ paraṃ vā
nirīkṣyamāṇāḥ pravinaṣṭaharṣāḥ || 2.47.19 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
ayōdhyākāṇḍē saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||